

nových poznatků na základě samostatné experimentální činnosti žáků nebylo vůbec zaznamenáno v 70 % sledovaných hodin. Převládajícím zdrojem nových poznatků žáků je výklad učitele (80 %), překvapivě málo čteně bylo zaznamenáno získávání nových poznatků žáky přímo z učebnice (17 %).

Významná část pozornosti inspekčních pracovníků v průběhu hospitovaných hodin byla věnována mapování činností, k nimž během výuky dochází. Prvním ze sledovaných ukazatelů byl rozsah prověřování a procvičování vědomostí (učiva).

Tabulka č. 46 Prověřování a procvičování vědomostí

	Prověřování s cílem		Procvičování vědomostí
	Diagnostikovat	Hodnotit	
při hodině nedošlo k prověřování/procvičování vědomostí	35,1 %	62,6 %	6,3 %
prověřování/procvičování bylo věnováno cca do 10 minut	45,2 %	28,0 %	28,5 %
prověřování/procvičování vědomostí bylo věnováno 10 nebo více minut	19,7 %	9,3 %	65,2 %

Z hlediska délky času věnovaného prověřování a procvičování učiva je patrná zjevná diferenciaci. Úplná absence uvedených činností byla nejčastěji zaznamenána v případě prověřování vědomostí s cílem hodnotit výkon žáka, obecně byla absence prověřování učiva ve sledovaných hodinách výrazně častější než absence procvičování učiva. Pokud bylo prověřování či procvičování věnováno 10 nebo méně minut, jednalo se častěji o prověřování vědomostí žáků s diagnostickým cílem. Naopak při delším času výrazně převládalo procvičování učiva nad prověřováním vědomostí žáků.

Zatímco prověřování a procvičování učiva lze opodstatněně očekávat v každé vyučovací hodině, pro další sledované jevy to zdaleka platit nemusí a technicky dost dobře ani platit nemůže – výskyt vyššího počtu různých metod a forem výuky v jedné vyučovací hodině by vedl k roztříštěnosti celkové linky hodiny a s velkou pravděpodobností ke spíše povrchnímu působení ve směru rozvoje dovedností a vědomostí žáků. Inspekční pracovníci proto vedle samotného záznamu výskytu metody či formy výuky rozlišovali také to, zda metoda či forma převládala ve sledované hodině, nebo zda byla zaznamenána pouze okrajově.

Tabulka č. 47 Metody a formy výuky

Metody a formy výuky	Jev převládá	Jev byl evidován	Jev nebyl evidován
samostatná práce žáků	20,8 %	68,3 %	10,9 %
práce ve dvojicích	3,1 %	19,2 %	77,7 %
skupinová práce žáků	6,1 %	15,7 %	78,2 %
diskuse v rámci celé třídy	2,8 %	30,0 %	67,2 %
výklad žáka	0,1 %	16,9 %	83,0 %
výklad učitele s dialogem	15,7 %	63,8 %	20,5 %
výklad učitele	11,5 %	39,4 %	49,1 %
učitel záměrně chybuje	1,7 %	4,1 %	94,2 %
soutěž	1,3 %	10,9 %	87,8 %
hra	0,7 %	12,7 %	86,6 %
dramatizace	0,0 %	3,3 %	96,7 %